

VANTAA

Lapsentahtinen hoitopaikka, yksilöllistä
hoitoa lapsen tarpeet huomioiden

Tikkurilan alueen perhepäivähoito

Varhaiskasvatussuunnitelma

Ruskeasannan alue

Opetuslautakunta 14.4.2014

Perhepäivähoitoa ohjaavat asiakirjat ja työtavat

VANTAAN KAUPUNGIN ARVOT:

**INNOVATIIVISUUS,
KESTÄVÄ KEHITYS ja
YHTEISÖLLISYYS**

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAA

OHJAAVAT ASIAKIRJAT:

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

VANTAAN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA 2012

VANTAAN VARHAISKASVATUKSEN PAINOISTETYÖAIHEET:

LIIKUNTAPROJEKTI 2006-2007

INNOSTU KIELESTÄ 2007-2010

KUNTA- JA YKSIKKÖVASU TYÖ 2012-2013

LEIKKI 2013-2015

Vantaan kaupungin arvot ovat myös perhepäivähoidon arjessa mukana ja painopistetyöskentely toimii kehittämisen välineenä.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	"Kun vien lapseni hoitoon, voin olla turvallisin mielin töissä. Tiedän, että lapseni on erinomaisessa hoidossa!"	3
3	"Hellää hoivaa kodinomaisessa ympäristössä, jossa lapsi saa yksilöllistä hoitoa!"	5
4	"Lämmin vaihtoehto kun itse on oltava töissä"	7
5	Lounas ja päivälepo	9
6	Ja taas leikitään!	11
7	"Miten päivä on mennyt?" Kotiin lähdön hetki: viestintä/kuulumiset	13
	7.1 Hyvinvointityö ja kumppanuus.....	13
8	"Perhepäivähoito on parasta, mitä meidän perheelle on tapahtunut!"	15
	8.1 Yhteistyö perheiden kanssa.....	15
	8.2 Hyvinvointityö ja kumppanuus.....	15
	8.3 Monikulttuurisuus, tasa-arvo, uskonto- ja katsomuskasvatus perhepäivähoidossa.....	15
	8.4 Varahoito.....	16
	8.5 Kesätoiminta	16
	8.6 Perhepäivähoidon koulutus	16
	8.7 Vasun työskentelyprosessi eteni seuraavasti:	16

1 Johdanto

Tämän varhaiskasvatussuunnitelman, Vasun, tekoon ovat osallistuneet kaikki Tikkurilan alueen perhepäivähoitajat, alueen perhepäivähoidon ohjaajat, vanhemmat vanhempainiloissa

Tarkoituksena on, että tämä vasu toimii jatkossa kunkin hoitajan omana työvälineenä. Muokkautuvaan vasuun hoitaja voi asettaa hoitoryhmänsä lasten valokuvat ja tehdä merkintöjä lasten ja ryhmän tarpeet huomioiden.

Perhepäivähoito on osa varhaiskasvatustoimintaa. Useat pienten lasten vanhemmat ovat olleet ja ovat tyytyväisiä ohjattuun perhepäivähoitoon. Nämä vanhemmat ymmärtävät, kuinka hieno ja ainutlaatuinen hoitomuoto perhepäivähoito oikein on. Lapset saavat joka hoitopäivä olla osa pienryhmää, heidän yksilölliset tarpeensa huomioidaan ja kehityksessä tapahtuvat herkkyydet havainnoidaan. Hoitajan kotona mahdollistuvat myös paljon aikaa pitkäkestoisille leikeille.

Vaikka yksittäinen perhepäivähoitaja työskentelee yksin omassa kodissaan oman lapsiryhmänsä kanssa, on hänellä kuitenkin monimuotoinen työyhteisö takanaan. Perhepäivähoitajien kanssa yhdessä työskentelevät perhepäivähoidonohjaajat, varhaiskasvatuksen konsultti-erityisopettaja (kelto) sekä kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku). Yhteistyö perheiden kanssa on erityisen tärkeää. Hoitajat täyttävät yhdessä vanhempien kanssa lapsen vasun ja 4-vuotis neuvolaan täytettävän päivähoidon hyve-mallin mukaisen kaavakkeen.

Perhepäivähoito on luonnostaan pienryhmätoimintaa, jossa lapset pystytään huomiomaan yksilöinä. Ilmapiiri on kiireetön ja joustava. Lapset saavat kokemusta myös suurryhmistä yhteisissä tapahtumissa. Tällaiset tapahtumat voivat olla esimerkiksi yhteiset jumppa- tai lauluhetket, juhlat ja retket. Viimeistään esiopetusvuonna lapsi siirtyy päiväkotiin, jossa esiopetuksen lisäksi on myös kokopäiväinen päivähoito.

Tässä vasussa esiintyvät lorut ovat perhepäivähoitajien keksimiä yhteisessä kehittämispäivässämme huhtikuussa 2013. Kappaleiden otsakkeissa on käytetty vanhempien kommentteja perhepäivähoidosta.

Perhepäivähoitaja tekee itsenäistä työtä. Oman työn pohdinta ja kasvattajan kyky arvioida omaa työtään korostuu tehtäessä yksin työtä. Olemme tehneet suunnitelmaan kysymyksiä, jotka ohjaavat kasvattajaa lähestymään työtään sekä kasvattajan että lapsen näkökulmasta. Kysymykset tukevat myös perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Kotona tehtävässä työssä on lapsen tarpeiden ja omien toimintatapojen suunnittelu tärkeää ja näin ollen lapsen kokonaisvaltainen tuntemus on edellytys onnistuneeseen hyvään arkeen.

[illegible]

Vuorovaikutuksen tukeminen:

- Aikuinen kohtaa lapsen kiireettömästi
- Antaa tilaa lapsen vuorovaikutusaloitteille
- Huomaa lapsen aloitteet ja vastaa niihin
- Käyttää sellaista ilmaisutapaa, jonka lapsi ymmärtää
- Havainnoi, ymmärsivätkö aikuinen ja lapsi toisiaan

Lähde: "Vuorotellen opas" tikoteekki 2010"

Lapset tarvitsevat myös kokemuksia toisten lasten kanssa toimimisesta. Yhteiset leikit kehittyvät jo pienellä lapsella kun hänellä on mahdollisuus seurata isompien leikkejä ja toimintaa. Lorupussi on mainio työväline josta löytyy aina kielellisiä, taiteellisia ja liikunnallisia kokemuksia. Se on myös painopistetyöskentelyn työväline perhepäivähoidossa. Myös matemaattista ajattelua ja kiinnostusta lukumääriin harjoitellaan.

Tärkeät kysymykset:

Miten lapsen ruokailu onnistuu?

Mikä on sopiva annoskoko?

Miten ruoka asetellaan lautaselle ja minkä kokoisina paloina esim. kasvikset ja vihannekset ovat tarjolla?

Milloin toteutetaan lapsien toiveita lempiruoasta?

Miellyttävän lepo-
hetken ajatukset !

Miten paljon lapsi
tarvitsee unta?

Mitkä ovat hoitajan
nukutuskäytännöt?

. Hyvä leikki-ilmapiiiri on rauhallinen ja kannustava. Leikeissä pystytään huomioimaan lapsen omat mielenkiinnonkohteet antamalla niille tilaa ja välineet. Jotta pitkäkestoisia leikkejä syntyy tarvitaan siihen aidosti ja aktiivisesti osallistuvaa aikuista.

Miten huolehdin hyvästä leikki il- manliivistä

11

[illegible]

Miten suunnittelen juhlat ja tapahtumat?

8 "Perhepäivähoito on parasta, mitä meidän perheelle on tapahtunut!"

8.1 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuus rakentuu kuulemisen, kunnioituksen, luottamuksen ja vuoropuhelun periaatteille. Kumppanuudessa huomiota kiinnitetään siihen, miten vanhemman lasta koskeva tietämys tulee kuulluksi, vastaanotetuksi, keskustelluksi ja jaetuksi yhdessä hoitajan kanssa. Kasvatuskumppanuudessa lapselle läheiset aikuiset kehittävät kykyään kuulla lasta. Yhteistyö perheiden kanssa aloitetaan usein jo ennen päivähoiton alkua. Aluksi sovitaan hoitopaikkaan ja hoitajaan tutustumisesta ja käytännön järjestelyistä, kuten ruokailusta ja päiväleivosta. Hoitaja kertoo arjen käytäntöjä omasta lapsiryhmästään. Hoitajalle on tärkeää saada tietoa lapsesta, jotta päivähoiton aloittaminen sujuisi mahdollisimman hyvin.

Perhepäivähoidossa pidetään syksyisin vanhempainilta, johon ovat tervetulleita kaikki hoitolasten vanhemmat. Vanhempainillassa äidit ja isät tapaavat myös alueen muita hoitajia ja alueen perhepäivähoidon ohjaajan.

8.2 Hyvinvointityö ja kumppanuus

Hoitaja sopii vanhempien kanssa keskusteluajan kerran vuodessa lapsen hoito ja kasvatussuunnitelmaan tekemiseksi. Keskustelu on hyvä pitää kun hoitaja on oppinut tunteman lapsen. Lapsen päivänkulun kuvauksen lisäksi voi joskus tulla huoli lapsen hyvinvoinnista. Hoitaja on tarvittaessa yhteydessä ohjaajaansa (päiväkodinjohtajaan) lasta koskevista asioista, jos hän kokee että lapsen hyvän oppimisen, lapsen fyysisen, psyykkisen terveyden edistämässä ja ylläpitämisessä on huolia. Lapsen hyvinvointia ja edistämistä toteutetaan aina yhteistyössä vanhempien kanssa.

8.3 Monikulttuurisuus, tasa-arvo, uskonto- ja katsomuskasvatus perhepäivähoidossa

Tytöt ja pojat ovat meillä tasa-arvoisia, kaikkia kohdellaan samanarvoisesti. Lasten vanhempia kuullaan, kun heillä on perheen kulttuuriin, uskontoon tai katsomuskasvatukseen liittyviä toiveita. Vanhempien niin halutessa, järjestämme lapselle muuta toimintaa, kun osallistumme kirkollisiin tapahtumiin tai jos toiminta liittyy suomalaisiin juhlapyhiin. Kielellisesti tuemme kaikkia lapsia samalla lähtökohdalla. Suomenkieltä harjoitellaan siinä määrin, kuin jokainen lapsi siihen ohjausta ja kannustusta tarvitsee. Myös erilaiset kuvakortit ovat käytössä kielen ja arjen tueksi.

8.4 Varahoito

Perhepäivähoitajan ollessa poissa työstään (lomat, tasausvapaat, sairastumiset) on lapsille nimetty sijaishoitopaikka. Varahoitopaikkoina käytämme alueen päiväkoteja, ryhmäperhepäiväkoteja, toisia hoitajia sekä sijaishoitopistettä. Perhepäivähoitaja ilmoittaa varahoidon ajankohdan. Akuutteja tilanteita varten käytämme pääsääntöisesti samaa sijaishoitopaikkaa. Perheen on hyvä tutustua paikkaan etukäteen ja myös hoitajan on hyvä olla yhteydessä varahoitoon. Lapsella on tuttu hoitaja ja tutut hoitokaverit. Silloin kun lapsen oma hoitaja ei ole työssä on jokaiselle lapselle ennalta sovittu varahoitopaikka. Varahoitopaikkaan on hyvä tutustua mahdollisuuksien mukaan etukäteen.

Yhteistyö vanhempien ja hoitajan välillä on helppoa, koska tuttu hoitaja kohtaa perheen aamuin illoin. Perhepäivähoidon yhteistyökumppaneina ovat mm. konsultoiva erityisopettaja (kelto), kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku), neuvola, lastensuojelu ja alueen päiväkodit.

8.5 Kesätoiminta

Kesäkuun alusta koulun alkuun Vantaan päivähoitoa supistetaan tarvetta vastaavaksi. Kaikille perhepäivähoidon lapsille järjestetään tarvittaessa varahoitopaikka, mikäli oma hoitaja on lomalla. Heinäkuussa on keskitettyä päivähoitoa tarjolla muutamassa Tikkurilan alueen päiväkodissa.

8.6 Perhepäivähoidon koulutus

Perhepäivähoitajat osallistuvat vuosittain järjestettävään perhepäivähoidon kehittämispäivään. Lisäksi hoitajilla on mahdollisuus osallistua kunnan järjestämiin varhaiskasvatuksen koulutuksiin tarpeen mukaan. Ohjaaja ja perhepäivähoitajat pitävät yhteisiä työiltoja, joissa toimintaa suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan. Lisäksi illoissa käydään läpi varhaiskasvatuksen ajankohtaisia asioita.

8.7 Vasun työskentelyprosessi eteni seuraavasti:

Työn aloitimme yhteisellä työillalla (marraskuu 2012), jolloin hahmoteltiin vasun yleistä sisältöä, toimintaperiaatteita ja käytäntöjä. Sen jälkeen siirryimme pitämään ohjaajien ja kahden perhepäivähoitajan kanssa vasu-tapaamisia noin kerran kuukaudessa. Tapaamisiin tulevat hoitajat vaihtuivat kuukausittain (marraskuu 2012- syyskuu 2013). Vanhempainilloissa kerättiin vasuun vanhempien näkemyksiä (syyskuu 2012). Keväällä pidimme Tikkurilan alueen perhepäivähoidon yhteisen kehittämispäivän (huhtikuu 2013), jolloin keräsimme ja valmistimme yhteistä materiaalia lisää. Ohjaajat aloittivat vasun kokoamistyön syyskuussa 2013. Vasuun tuotettiin ja koottiin valokuvamateriaali (lokakuu - marraskuu 2013). Vasun koeversio annettiin kommentoitavaksi ja korjausehdotuksia otettiin vastaan (marraskuu 2013). Lähes loppusuoralla olevaa vasuprosessia juhlistettiin kakkukahveilla (marraskuu 2013).

Vantaa

Vantaan kaupunki
Tikkurilan perhepäivähoito, Ruskeasanta
Mistelin päiväkoti, Tuomo Seppänen
Tulppaanitie 44, 01390 Vantaa
p. 09 83924743